Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

Aan
de gemeenteraad

Datum 1 november 2022
Zaaknummer 2022-0174735

Betreft Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regeling

Vergadering van
Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Samenwerkend en Verbindend Dordrecht
Kernteam/Opgave: Versterking Bestuur & Organisatie - Strategie & Control
Auteur: Eveline Goutziers-Leidekker
E-mail: e.goutziers@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

<u>Raadsinformatiebrief</u>

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?
De raad heeft een kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is per 1 juli 2022 gewijzigd met als doel deze rol te versterken. Via deze raadsinformatiebrief informeren we de raad inzake de wijzigingen en het traject wat volgt om de wijzigingen toe te passen (sommige wijzigingen gaan meteen in, voor andere wijzigingen geldt een implementatie van twee jaar).

Wat is de te delen informatie?
De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is per 1 juli 2022 gewijzigd. De wijzigingen hebben onder andere als doel uw kaderstellende en controlerende rol te versterken. Met deze wetswijziging zijn een aantal aanpassingen en aanvullingen geïntroduceerd op de al bestaande wettelijke bevoegdheden en instrumenten.

De wijzigingen van de Wgr zijn onder te verdelen in drie categorieën:

1. De versterking van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.
Dat betreft het recht op uiten zienswijze bij vorming GR; de verplichting van een GR tot duiden welke besluiten vatbaar zijn voor zienswijze; mogelijkheid tot vormen van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie (incl. vergoeding) en afspraken over burgerparticipatie.

2. De introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden.
Dat zijn het recht op onderzoek/enquete en het (verduidelijken van) onderzoeksmogelijkheden voor lokale rekenkamers.

3. Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.
Daarbij gaat het om afspraken over evaluatie, uittreding en aanpassing van de begrotingscyslus.

Een aantal van deze wijzigingen trad op 1 juli direct in werking, maar een ander deel zal binnen twee jaar na inwerkingtreding geïmplementeerd moeten worden in alle gemeenschappelijke regelingen (GR-en). Daarvoor loopt een proces met onze GR-en.

In de bijlage ziet u een overzicht van de wijzigingen en de aandachtspunten voor raden, deelnemers en/of besturen van GR-en. Overigens hadden wij met sommigen van onze Gemeenschappelijke regelingen (GR-en) al aanvullende afspraken inzake sturing en transparatie gemaakt, die nu wettelijk in de Wgr zijn verankerd. De oude Wgr richte zich op het uiten van een zienswijze op de ontwerp begroting. De nieuwe Wgr geeft de mogelijkheid tot zienswijze ook op andere besluiten dan de ontwerpbegroting. Wij hadden al met diverse van onze GR-en de afspraak dat we een zienswijze konden uitbrengen op de bestemming van het jaarrekeningresultaat. De nieuwe Wgr stelt dat het DB schriftelijk moet aangeven wat met de zienswijzen is gebeurd voordat besluitvorming in AB plaatsvindt . Hoewel dit niet in de oude Wgr stond, hadden wij vanwege transparatie die afspraak al.
Wgr deskundig Rob de Greef vraagt zich af in het artikel https://www.gemeente.nu/bestuur/tijdwinst-nieuwe-begrotingscyclus-is-sigaar-uit-eigen-doos/ of de praktische bezwaren die kleven aan de wijzigingen van termijnen van de begrotingscyclus zullen leiden tot grote veranderingen in het proces. Zo is sprake van:

- een verruimde zienswijze termijn die valt midden in het zomerreces en tellen die 12 weken ook nog eens terug vanaf het moment dat het dagelijks bestuur (DB) uw zienswijze met DB-reactie aanbiedt aan het Algemeen Bestuur. De verruiming van het aantal weken had juist als doel om de raden meer gelegenheid te bieden om desgewenst de zienswijze af te stemmen met collega gemeenteraden (samen een vergelijkbare reactie ter zienswijze inbrengen). Het is onduidelijk wanneer die regionale afstemming van gemeenteraden in de praktijk kan plaats hebben;
- een verplaatsing van de aanlevering van de kadernota van GR-en van 15 april tot 30 april. Dat geeft GR-en meer ruimte, maar deze datum ligt (te) laat ten opzichte van de planning van onze gemeentelijke kadernota.

Het kan dus zijn dat in de praktijk sommige wijzigingen niet tot (grote) verandering leiden. Voor andere wijzigingen kan dat wel zo zijn, dan wordt de GR tekst of een werkwijze aangepast.

Ten aanzien van het instellen van een adviescommissie bij een GR geldt dat u wellicht niet de behoefte heeft dat bij elke GR in te stellen. Een optie kan zijn om een adviescommissie in te stellen maar deze alleen te activeren bij zeer zwaarwegende en uitzonderlijke te nemen besluiten. Indien nodig kan er dan snel gebruik van worden gemaakt. De adviescommissie kan echter alleen ingesteld worden indien **alle** raden van de deelnemende gemeenten (en provincie in geval van de GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid) hiermee instemmen.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?
Samen met onze drie GR-en in Zuid-Holland Zuid (en de GR Sociaal) werken wij ambtelijk de wijzigingen van de wet nader uit. De GR-en ZHZ werken aan een bespreekstuk op basis waarvan u met elkaar, andere raden en hen in gesprek kan over welke nieuwe mogelijkheden u wilt inzetten en op welke manier. Wij nemen deze input mee in gesprekken met onze andere GR-en.

U heeft momenteel kennismakende werkbezoeken bij (een aantal) GR-en. Medio 2023 zijn deze bezoeken afgerond. Ook heeft u dan waarschijnlijk de gesprekken gevoerd naar aanleiding van het GR-en ZHZ bespreekstuk. Bovendien zijn dan de eerste ervaringen opgedaan met de termijnen ten aanzien van zienswijzen (bij P&C producten of anderzijds). Wij adviseren dat u in het derde kwartaal van 2023 met het college in geprek gaat over de actualisering van de Dordtse 'Kaderstellendenota Verbonden Partijen'. College en raad kunnen dan ervaringen uitwisselen ten aanzien van de gewijzigde Wgr in de praktijk en u heeft dan een gerichter beeld wat u wilt aanpassen in de Nota Verbonden Partijen ten behoeve van uw kaderstellende en controllerende rol. De actualisering van de Nota Verbonden partijen kan dan plaatshebben in het vierde kwartaal van 2023.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?
Niet van toepassing.

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris burgemeester